

СТАНОВИЩЕ

от

проф. Богомил Николов Димитров,
хоноруван професор в Националната художествена академия, София
на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен

Доктор

по научна специалност

„Изкуствознание и изобразителни изкуства“

Автор:

Михаела Руменова Каменова

Тема:

БЪЛГАРСКА СКУЛПТУРА ОТ СТОМАНА

ЗА ПУБЛИЧНИ ПРОСТРАНСТВА

Научен ръководител: проф. Богомил Николов

Михаела Руменова Каменова е докторант редовна форма на обучение към катедра „Метал“ в Националната художествена академия.

През 2008 година тя завършва Художествената гимназия „Илия Петров“, през 2012 се дипломира със степен „бакалавър“ а през 2014 защитава магистърска степен в катедра „Метал“ в Националната художествена академия. През 2016 е приета за докторант. Участва в множество национални и международни изложби, симпозиуми и други арт форуми и печели множество награди, включително Първа награда за дизайн на сребърна възпоменателна монета „Дряновски манастир“, БНБ.

Представените материали и документи от Михаела Каменова отговарят на необходимите изисквания.

Текстовата част на дисертацията е съставена от 232 страници. Библиографското описание на използваната литература се простира в 14 страници, като включва 171 заглавия, от които: книги, сборници и монографии, статии, каталози и албуми, интернет източници, както и списък със 17 интервюта, проведени с български скулптори по темата на дисертацията. Приложението към дисертационния труд включва 344 броя илюстрации.

В увода е представено изложение на проблема, аргументирано с избора на темата, формулирани са обектът, предметът, целите и задачите на изследването, както и структурата на дисертационния труд. Очертани са времевите граници на разглежданите примери, въведени са важни понятия, посочени са водещите методи, които се използват.

Цел на изследването е да се проследи и систематизира развитието на новопоявилата стоманена скулптура, като се допълни и обогати информацията, представяща новите тенденции в съвременното изкуство.

Да се проучи и анализира скулптурата от стомана, като част от произведенията в публични пространства, нейното вписване в културно-социалната среда, акцентирайки върху общата проблематика на съвременния синтез между скулптурата и заобикалящата среда, както и контакта със зрителя.

В отделните глави са разгледани различни проблеми, свързани с темата.

Чрез описателен анализ, допълнен от сравнения, изследването проследява отделни прояви в творчеството на български скулптори, работещи с материала стомана, въз основа на конкретни примери за техни произведения.

В първа глава се формулират предпоставките за възникването на скулптурата от стомана в съвременният ѝ облик. С цел по-ясното очертаване на тези процеси се проследяват събития от исторически и социално-икономически характер, имащи отношение към развитието на скулптурата от стомана в света и България. Сплавите на желязото са разгледани като траен материал, използван за реализация, чрез описване на техните свойства и променливостта им в зависимост от външните условия.

Във втора глава се разглеждат специфични термини и понятия, използвани в съвременната скулптура. Обособени са видовете стоманена скулптура според начина на изпълнение като: Стоманата като конструктивен елемент в скулптурата; лята скулптура от стомана или чугун; скулптура от ковано желязо; скулптура от стоманени листи и профили; скулптура от стомана в комбинация с камък, дърво или друг метал, както и съвременни материали.

Трета глава е посветена на скулптурата от стомана, ситуирана в публични пространства и е обърнато внимание на синтеза между произведението и заобикалящата го среда и комуникативността на скулптурата. Изброени са примери за стоманена скулптура в градска и природна среда, скулптурни паркове, специално обособени места – музеи на открито.

Четвърта глава, е насочена към българска скулптура от стомана, създадена по време на национални и международни проекти. Дадени са примери за пластични произведения, създадени по време на симпозиуми, акции, хепънинги и др. Представено е и най-младото поколение скулптори, работещи в тази област.

Изследователските способности, които са използвани в процеса на проучване са: системен, синергетичен, комплексен, аналитичен, емпиричен, исторически, биографичен. Набелязаният проблем и заключенията, изложени в текста са изведени чрез систематизиране на исторически и теоретични, библиографски и практически сведения. Чрез сравнителен анализ на произведенията от посочените периоди са описани влиянията, запазващи актуалност и продължаващи своето развитие в съвременното изкуство.

Предпоставка за безспорните приноси на дисертацията е оригиналният авторски анализ, дължащ се на големия скулптурен талант и богатия професионален опит на Михаела Каменова.

От основна важност е че за първи път е изготвен научен труд, посветен на скулптурата от стомана в България, включително и за публични пространства, за които са посочени голям брой примери. Извършено е сериозно проучване за влиянието на световната скулптура от стомана, както и влиянието ѝ, свързано с появата на скулптурата от стомана в България през 60-те години на XX век и развитието ѝ до наши дни.

Формулирани са белези на българската скулптура от стомана, които обособяват отделните видове в жанра, като тя е причислена към важни за развитието на скулптурата течения и направления. Българската скулптура от стомана е разгледана от гледна точка на синтеза ѝ с публични пространства. Включени са всички използвани източници на информация, съобразено с изискванията за библиографско описание.

Приложеният към текстовата част уникален албум допълва текста, подборът на илюстрациите е направен изключително професионално.

Изследването засяга и акцентира върху проблематиката, свързана със стоманената скулптура и откритите пространства в идейно-смислова и практическа насока и ще обогати специализираната библиотека на Катедра „Метал“. Актуалността на проблема и необходимостта от неговото разглеждане се предопределят от липсата на достатъчно задълбочени изследвания в тази област.

В дисертацията е използвана информация от книги, албуми, монографии, интервюта с автори, публикации в списания, публикации в интернет и съществуващи резултати в други изследвания, свързани с темата на научния труд.

Разгледани са примери от творчеството на студенти, обучаващи се в тази област, които формират най-младото поколение автори.

Дисертационният труд е добре структуриран, стилът на изложение е ясен, авторските виждания са аргументирано защитени. Съдържанието и качеството на автореферата отговарят напълно на структурата и параметрите на дисертационният труд.

Въз основа на изброените достойнства на дисертацията, отчитайки широтата на познанията и опитана автора в областта на скулптурата и на нейните умения за задълбочен социологически и естетически анализ и най-вече – безспорните приноси в изграждане на надеждна методология за изследване и съпоставка на различните метали и материалът по принцип в скулптурното творчество, считам, че дисертационният труд на Михаела Каменова е безспорен и дава основание за присъждането и на образователната научна степен „доктор“.

15. 01. 2020 г.

проф. Богомил Николов

